

Posudek na magisterskou diplomovou práci Zuzany Novákové „Srovnávací studie portugalského a španělského konjunktivu“

FF UK Praha, 2012, 83 stran

Vedoucí práce PhDr. Jaroslava Jindrová

Diplomandka si jako téma své závěrečné práce vybrala problematiku konjunktivu a srovnání jeho užívání ve španělském a portugalském jazyce. Při srovnávání vcházela z konkrétního jazykového materiálu získaného z portugalských a španělských korpusů. Podobné srovnání považuji za velmi užitečné, neboť přes značnou podobnost obou jazyků zde existuje celá řada rozdílů, ne vždy podchycených v gramatikách a lingvistických studiích.

Práce je členěna do čtyř kapitol. V první z nich sleduje autorka historii vzniku modu jako samostatné gramatické kategorie románského slovesa a vymezuje rozdíl mezi modem a modalitou. Uvádí názory řady portugalsky a španělsky píšících lingvistů na tuto problematiku, mezi citovanými autory jsou například: A. García Calvo, S. Mariner Bigorra, R. Trujillo, E. Ridruejo, I. Bosque, F. Oliveira, M. H. de Moura Neves. Z českých romanistů věnuje největší pozornost studiím pražského romanisty Bohumila Zavadila, z jehož teorií a závěrů také ve své práci většinou vychází.

Ve druhé kapitole se diplomandka věnuje charakteristice a funkci konjunktivu, a to jak obecně, tak v obou srovnávaných jazycích.

Následuje třetí kapitola, věnovaná formální podobě konjunktivu ve španělštině a v portugalštině.

Čtvrtá kapitola je tvořena vlastním výzkumem autorky, normativně vymezuje oblasti užívání konjunktivu ve větě hlavní a ve větách vedlejších. Pokud jde o věty hlavní, uvádí i názory lingvistů, kteří věty hlavní se slovesem ve tvaru konjunktivu nepřipouštějí. Autorka se však přiklání k názoru, že tato větná konstrukce je možná.

Výskyt konjunktivu ve větách vedlejších je rozdělen do tří podkapitol. Ve shodě se Zavadilem rozeznává autorka věty substantivní, adjektivní a okolnostní, záměrně se vyhýbá pojmu věty adverbialní, neboť, jak uvádí, ne vždy je příslovečné určení vyjádřeno adverbium. Podle mého názoru je tato obava zbytečná, neboť v portugalských mluvniciích jsou za adverbiale považována adverbia i adverbialní výrazy, nicméně respektuji fakt, že diplomandka upřednostňuje Zavadilovu koncepci.

Autorka dokumentuje výskyt konjunktivu na srovnatelných větách ve španělštině i v portugalštině. Tam, kde je v portugalštině ve větné konstrukci možný i infinitiv osobní, uvádí i příklady na tuto slovesnou formu.

Z vybraných a komentovaných příkladů je zřejmé, že se v problematice dobře orientuje, oceňuje zejména fakt, že autorka pracuje s autentickým a aktuálním jazykovým materiálem.

V závěru práce pak autorka shrnuje výsledky svého bádání.

Celkově hodnotím práci kladně, autorka prokázala schopnost práce s lingvistickou literaturou a získané poznatky vhodným způsobem uplatnila při práci s korpusovým materiálem.

Pokud bych měla práci něco vytknout, pak snad jen občasná vyšínutí z vazby, drobné překlapy a ne zcela přesné formulace. Domnívám se například, že nelze tvrdit, že Fátima Oliveira považuje budoucí čas za způsob (str. 12), nebo že ve španělštině konjunktiv futura formálně neexistuje.

Celkově však považuji práci za zdařilou. Vzhledem k tomu, že splňuje všechny požadavky kladené na magisterskou diplomovou práci, doporučuji její přijetí k obhajobě a předběžně hodnotím známkou výborně.

V Praze, dne 11.6.2012

PhDr. Jaroslava Jindrová,
vedoucí práce